

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шурои диссертатсионии 6D.KOA-036 назди Донишкадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода оид ба диссертатсияи Парвоя Нурҷаҳон Зармастовна дар мавзӯи «Хусусиятҳои миллӣ-фарҳангии зарбулмасалу мақолҳои забони ваҳонӣ дар муқоиса бо забони англисӣ» (таҳқиқоти забоншиносии фарҳангӣ ва қавмӣ) барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)- доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ)

Диссертатсияи Парвоя Нурҷаҳон Зармастовна ба омӯзиши муқоисаи зарбулмасалу мақолҳои забони ваҳонӣ ва англисӣ бахшида шудааст. Воқеан муаллиф дуруст таъкид мекунад, ки масъалаи таҳқиқи хусусиятҳои лексикӣ ва маъноии зарбулмасалу мақолҳо дар илми забоншиносӣ ба яке аз масъалаҳои актуалӣ табдил ёфта, он дар қисматҳои алоҳидаи забоншиносӣ – таҳқиқоти забоншиносии фарҳангӣ (лингвокултурологӣ) ва қавмӣ (этнолингвистика) низ дар замони муосир мавриди баррасӣ қарор мегирад. Забоншиносии фарҳангӣ ба омӯзиши масъалаҳои пайвасти забоншиносӣ ва фарҳангшиносӣ машғул шуда, зухуроти фарҳанги халқро дар забони он таҳқиқ мекунад. Забон, пеш аз ҳама, падидаҳои фарҳангро сабту ҳифз мекунад, инчунин, ҳамчун воситаи азнавсозии онҳо дар тафаккури халқ ва интиқоли онҳо аз насл ба насл хизмат мекунад. Бинобар ин омӯзиши зарбулмасалу мақолҳо, ки жанри мардумӣ махсуб меёбанд, дар забоншиносии фарҳангӣ ва қавмӣ низ аҳамияти хосаро касб намудааст.

Таҳқиқи анҷомдодаи унвончӯ аз ҷиҳати илмӣ арзишманд буда, аввалин таҳқиқот дар бахши забоншиносии фарҳангӣ дар робита ба муқоисаи забонҳои ваҳонӣ ва англисӣ мебошад. Дар диссертатсия мавзӯе мавриди таҳқиқ қарор дода шудааст, ки ба рушди забоншиносӣ, ҳосатан этнолингвистика ва забоншиносии фарҳангӣ таъсири мусбат расонида метавонад. Таҳқиқи хусусиятҳои лексикӣ ва маъноии зарбулмасалу мақолҳо дар муқоисаи забонҳои ваҳонӣ ва англисӣ, ки то имрӯз норавшан буд, ҳамчунин метавонад заминаи муосидро барои фаҳму идроки мардумони гуногунзабон ба воситаи зарбулсамалу мақол, ки муҳимтарин василаи ифодакунандаи тасвири забонии муҳити атроф мебошад ва масъалаҳои дигар муҳайё созад.

Дар ин масъала дар кори илмӣ муҳаққиқи ҷавон равшанӣ андохта мешавад.

Кори таҳқиқотии муҳаққиқ аз муқаддима се боб, хулоса ва рӯйхати адабиёт ташкил ёфта, дар асоси талаботи «Дастуруламал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертасияҳо барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)-доктор аз рӯйи ихтисос, номзоди илм ва доктори илм, авторефератҳо ва мақолаҳои илмӣ ҷопшуда доир ба мавзӯи диссертатсия», ки бо қарор Раёсати ҚОА ҚТ аз 28 июни соли 2017, №3/1 тасдиқ шудааст, таълиф шудааст. Дар қимасти муқаддимаи диссертатсия муаллиф муҳимияти интиҳоби мавзӯро асоснок карда, дараҷаи таҳқиқи мавзӯи илмӣ, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо), мавзӯҳои илмӣ, мақсади таҳқиқот, вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзӯи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, заминаҳои эмпирикӣ, пойгоҳи таҳқиқот, наwgонии илмӣ таҳқиқот, нуктаҳои ба ғимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доwtалаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвиб ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишорот аз рӯйи мавзӯи диссертатсия, сохтор ва ҳаҷми диссертатсияро таҳлил ва баррасӣ кардааст.

Диссертатсия ба талаботи банди 31-33-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30-юми июни соли 2021, таҳти № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқ мебошад. Диссертатсия аз тарафи муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои мазмун ва мантиқи ягонаи дохилӣ мебошад. Натиҷа ва нуктаҳои илмӣ барои ғимоя пешниҳодшуда саҳми шахсии муаллифи диссертатсияро нишон медиҳанд.

Мавзӯ ва мазмуни таҳқиқи диссертатсионӣ бо шиносномаи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) комилан мувофиқ мебошад.

Муаллиф вобаста ба кори таҳқиқотӣ 5 мақолаи илмиро дар маҷаллаҳои илмӣ тақризшаванда, ки аз ҷониби ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон эътироф шудаанд ва 7 мақолаи дигар дар маҷмуа ва маҷаллаҳои гуногуни илмӣ ба таъб расонидааст, ки дар маҷмуъ натиҷаҳои асосӣ ва хулосаҳои муҳаққиқро инъикос намуда, ба мазмун ва муҳтавои диссертатсия бевосита алоқаманд мебошанд. Мақолаҳои илмӣ интишорёфтаи муаллиф ва теъдоди

маводи чопшуда ба талаботи бандҳои 34 ва 35-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқат менамоянд.

Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи диссертант фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошад. Дар диссертатсияи Парвояева Нурҷаҳон Зармастовна истифодаи мавод бидуни ишора ба мултиф ё маъхаз ба назар намерасад. Ин аз риоя шудани банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад.

Дар ҳулосаи диссертатсия дастовардҳои таҳқиқ ва моҳияти масъалаҳои меҳварӣ зикр ёфта, дурнамои мавзӯи қори диссертатсионӣ таъйин шудааст. Аҳамияти таҳқиқ, навгониҳои илмӣ диссертатсия ва арзиши амалии онро ба назар гирифта, комиссияи эксперти ба чунин ҳулоса омад, ки диссертатсияи Парвояева Нурҷаҳон Зармастовна дар мавзӯи «Хусусиятҳои милли-фарҳангии зарбулмасалу мақолҳои забони ваҳонӣ дар муқоиса бо забони англисӣ» (таҳқиқоти забоншиносии фарҳангӣ ва қавмӣ) барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)- доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) ба ҳимоя пешниҳод кардан мумкин аст.

Комиссияи эксперти дар асоси банди 60-и Тартиб додани дараҷаҳои илмӣ пешниҳод менамояд:

1. Диссертатсияи Парвояева Нурҷаҳон Зармастовна дар мавзӯи «Хусусиятҳои милли-фарҳангии зарбулмасалу мақолҳои забони ваҳонӣ дар муқоиса бо забони англисӣ» (таҳқиқоти забоншиносии фарҳангӣ ва қавмӣ) барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD)- доктор аз рӯйи ихтисоси 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) дар Шӯрои диссертатсионии 6D.КОА-036 назди Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода тариқи овоздиҳии ошкоро ба ҳимоя қабул карда шавад.
2. Комиссияи эксперти муҳаққиқони зеринро, ки қорҳои илмӣ-таҳқиқашон ба 6D021300 – Забоншиносӣ (6D021302 - Забоншиносии муқоисавӣ-таърихӣ, қиёсӣ ва муқоисавӣ) мувофиқдоранд, ба ҳайси муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

- **Парвонаҳон Ҷамшедов** – доктори илмҳои филологӣ, профессор,
профессори кафедраи забонҳои хориҷии
Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон;

- **Азизова Мастона Ҳамидовна** – номзади илмҳои филологӣ, дотсенти

- **Азизова Мастона Ҳамидовна** – номзади илмҳои филологӣ, дотсенти кафедраи забонҳои хориҷии факултети дипломатия ва сиёсати Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон.

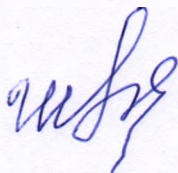
3. Ба сифати муассисаи тақриздиҳанда **Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав** пешниҳод мешавад.

4. Барои гузоштани эълони Ҳимоя, матни диссертатсия ва автореферати он дар сомонаҳои Донишқадаи давлатии забонҳои Тоҷикистон ба номи Сотим Улуғзода ва Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани он ба суроғаи таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти:

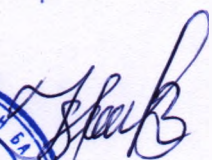
доктори илмҳои филологӣ,
профессор, аъзои Шурои
диссертатсионӣ

Шербоев С.

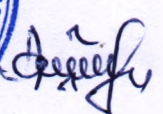
Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои филологӣ,
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Каримов Ш. Б.

номзади илмҳои филологӣ, дотсент,
аъзои Шурои диссертатсионӣ

Абдуллоева Г. З.

«31» майи соли 2022